

кълбо: от Алжир до Русия, Украйна и Урал, от Мексико и Тексас до Париж и Толедо, от Фамагуста до Китай и Филипините. В поезията на Вапцаров можем да открием 25 т о п о н и м а, от които 17 (т.е. 72%) са поставени в римна позиция и следователно притежават повишена експресивност.

Казаното дотук в достатъчна степен свидетелства за изключителния оптимизъм, човешка и гражданска активност, борбеност и несломима жизнерадост на Вапцаровия лирически герой, или да го кажем направо – на самия Вапцаров. Неслучайно в езика на Вапцаровата поезия думата „живот“ притежава най-високата честотност: поетът я употребява 83 пъти! Това е колосална цифра.⁶ Ако вземем да класифицираме и коментираме всички словоупотреби на това ключово за Вапцаров понятие, няма да ни стигне хартията, нито пък ще издържи търпението на читателя. Но това не е и необходимо, достатъчно е, че като пословични фрази, като формули или сентенции винаги си спомняме Вапцаровите изречения: „С живота сме в разпра,/ но ти не разбирай, че мразя живота“. „За него-живота – направил бих всичко“; „Да знаеш ти живота как обичам/ и колко мразя празните химери“.

Наред с категорията „пространство“, така широко и многообразно отражена в поезията на Вапцаров, има още една пределно широка характеристика на битието, която владее съзнанието на Вапцаровия лирически герой. Имам предвид категорията в р е м е . Във Вапцаровата мисъл за света тя стабилно присъства, представена от ключовите думи „време“, „епоха“, „вчера“, „днес“, „утре“, „някога“, „понакога“, „минало“, „история“, „бъдеще“, „нов живот“ и др. Общата им честотност в езика на Вапцаровата лирика (70 пъти) е висока и сама по себе си, и в сравнение с другите по-представителни словоупотреби.

* * *

За Вапцаров времето е не само и не толкова общофилософска, колкото и с т о р и ч е с к а категория. Неговият поетически „аз“ не престава да усеща органичната си обвързаност с времето, в което живее, с епохата, в която му е съдено да диша, да работи, да пише стихове и да се бори, за да стане „живота по-хубав, живота по-мъдър“. Вапцаровият лирически герой ясно осъзнава, че „в гърдите ни опрял е за стрелба/ на времето барутно пистолета“. И той се опълчва срещу безчовечния XX век:

*Е п о х а на дива жестокост,
препускаща лудо напред.
Кипяща, стоманна е п о х а
пред прага на новия свет.*